UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato in primam Digesti Veteris Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Euictionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96393

Visual Library

a De euictionibus, & duple ſtipu. Rubr. ii.

ADDITIO.

a P.PAV.P. ¶ De euictioni. Circa iſtā materiam ad hoc vt poſſit
agi ad duplū promiſſum, vide Cep. caut. lxxxvj. Item ad facien
dum, quod venditoꝛ teneatur omni caſu de euictione, vide Cep.
caut. cx. Itē ꝙ agenti de euictione ſolui debeāt melioꝛamenta,
vide Ro. cōſi. clxiiij. Quid aūt ſi pars rei vēdite euincaṫ, an poſ
ſit agi ad euictionē ſolū rōne partis, an vero reſcindi totus con
tractus? vide Ro. cōſi. xxxvj. ⁊ ibi etiā ponit, ꝙ ſi aliqs emat rē
ab aliquo ſciens non eſſe niſi partē ſuā, ⁊ ſoluit totū pretiū. Itē
no. ꝙ venditoꝛ illicito emptoꝛi, nō teneṫ de euictione, etiā ſi pro
miſit, ſꝫ Bal. in c. j. §. ad hec. in j. col. de pac. iur. fir. ⁊ in c. j. ad fin.
de prohi. feu. alie. per Fed. Item an, ⁊ qñ in tranſactione veniat
euictio? vide Bal. in c. j. de prohib. feu. alie. per Fede. no. etiā ꝑ
petuo ꝙ ſi qs paciſcaṫ, ꝙ non vult teneri de euictione niſi pro fa
cto ſuo tantū, tenetur tñ etiā pro facto ſucceſſoris ſui, vide Cre.
ſing. xxiij. Quod intellige de authoꝛe vniuerſali, nō de ſingula
ri ſm eundē, ſing. clviij. vide etiā de hoc ad Bar. in l. emptoꝛē. ad
fi. ſ. de act. emp. vide Are. in l. heres. de acq. here. ⁊ in l. ſtipula
tio iſta. in prin. de ver. obli. Item an mota lite, ante executā eui
ctionem poſſit vēditoꝛ cogi dare fideiuſſoꝛem? vide Pau. de ca.
in l. j. §. ſtipulationem. ff. de preto. ſtipu. Item, ꝙ promittens de
euictione, ⁊ nunꝙ cōtrauenire, non excludat, quin poſſit cōtra
uenire ſi ignoꝛanter fuit deceptus, vide Ant. de But. cōſi. lij. ad
fi. Item ꝙ non poſſit agi de euictione, niſi lata ſententia, ⁊ re eui
cta, ⁊ ablata. Vide Alex. conſi. iiij. in iij. vol. in j. col. vide etiā eū
dem limitantem in l. ſtipulatio iſta. §. ſi quis foꝛte. de verb. obli.
Quid autem ſi emptoꝛ conuentus, non comparuit facta intima
tione venditionis, qui etiam noluit comparere. vide Barba. in
c. ſi. de emp. ⁊ vendi. Alex. in l. venditoꝛes. de ver. obli. item an ⁊
quando teneatur venditoꝛ ad ſumptus litis, ⁊ etiam ſi emptoꝛ
agat cōtra alium, qui obijciendo reſiſtat, vide Bar. ⁊ alios in l.
qui abſentem. ff. de procu. in l. venditoꝛes. ff. de ver. obli. vide in
materia euictionis, quomodo poſſit agi, quod dicit Deci. conſi.
lxxviij. Alex. conſi. lxvij. volu. ij.

LEX I.

1 ☞ Euincitur ſi res vendita pro parte, an committatur ſtipu
latio de euictione.
2 Cautela apponenda in inſtrumento vt etiam euicta parte com
mittatur ſtipulatio.
3 Euincatur ſi pars rei quā emi decem, cuius pretij habeatur ra
tio an conuenti, an communis.

SIue tota. Iſta lex eſt ſubtilis ⁊ bona,
⁊ legitur duob. mo. Primo
vt loquatur in actione ex ſtipulatione duple, et
illa tangitur in j. gloſſ. Secundo vt loquatur in
actione ex empto. ⁊ iſta tangitur in mag. gl. Ca
ſus in terminis eſt. Vendidi tibi fundum valen
tem viginti ꝓ decē, ⁊ ſtipulatus es de duplo nomine euictionis
ꝙ ſi nō eſſes ſtipulatus, tūc ageres actione ex empto de euictio
ne, modo euinciṫ pars fundi, queruntur duo? Primū an poſſit ha
beri regreſſus de euictiōe? Rñ qꝺ ſic. Secūdo queriṫ, ad qd ha
beaṫ regreſſus, foꝛte ſi euincaṫ hec dimidia que valet plus quā
a alia? [a] Reſpondet Iuriſconſultus, ꝙ ſi euincitur pars dimidia
pro indiuiſo, tūc habebiṫ ratio pretij cōuenti. h. d. ¶ Opp. ꝙ eui
cta parte nō cōmitiṫ ſtipulatio de euictiōe, niſi expꝛeſſe ſit actū,
1 vt l. ſi dictum. §. in ſtipulatione. j. eo. Prout hec lex † intelligiṫ in
actione ex ſtipulatu. Iſtud cōtrariū gl. j. ſol. pluribus mod. ⁊ ad
contrarium reſpondet primo ꝙ ſpeciale eſt in homine, ſecūdum
Io. vt in contrario. Alij, vt Mar. dicunt aliud in fundo, vt hic,
aliud in homine, ⁊ in omnibus alijs indiuiduis, vt in cōtrario,
ꝙ gl. repꝛobat. dic vt in ea. Alij timoꝛe huius cōtrarij dicūt ꝙ
lex iſta nō loquitur de actione ex ſtipulatu, ſed actiōe ex empto,
⁊ iſtud poniṫ in gl. mag. Ratio, qꝛ ſtipulatio cōmittitur ſub iſta
conditione, ſi res fuerit empta, non aūt, ſi fuerit euicta. Nam nō
dicitur euicta, niſi tota res euincaṫ. Et iſtam opi. tenet Pet. C.
eo. l. ij. ⁊ ibi idem per Cy. in q. v. Iſta opi. nō placet, qꝛ primo eſt
contra. l. bonitatis. j. eo. que expꝛeſſe loquiṫ in actione ex ſtipula
tu. Item cōtra rationē. Nam illa verba ſtipulationis, ſi res fue
rit euicta, intelliguntur. i. quatenus res fuerit euicta. ſ. ſi in totum,
in totū: ſi in partem, in partē. l. ſi debitoꝛ. §. veriſimile. ſ. ꝺ cōtra
hen. emp. ⁊ l. Stichū qui meus erit. j. de leg. j. Teneas ergo opi.
Ioā. quā glo. tenet ꝙ de euictione partis cōmittatur ſtipulatio
de euictione, ⁊ poteſt agi etiam ex empto. Fallit in homine, vbi
ſtipulatio non cōmittiṫ, niſi ſit dictum. Aſſignat rōnem Io. pro
pter excellentiā hominis. ſ. tit. j. l. iuſtiſſime. Aſſigno rationē, ⁊
aliter quā gl. Nam licet euincaṫ pars hominis, tñ quo ad quedā
videoꝛ eū habere inſolidū quo ad partē retentā, qꝛ acquirit inſo
lidum mihi ex re mea vel iuſſu meo, vel nominatim ſtipulando, ſi
cut ſi totus eſſet meus. ⁊ ideo quodāmodo in totū mihi habere
2 liceat. ideo ſtipulatio nō cōmittitur, † tñ vt oēs iſtas contrarie
tates euites conſulo, vt facias poni in inſtrumēto, ſiue euincaṫ
tota res, ſiue pars, ſiue ꝓpꝛietas, ſiue poſſeſſio. ¶ Secūdo opp.
ꝙ non habeaṫ ratio ꝓpꝛietatis, ſeu bonitatis. l. ex mille. j. e. So.
vt in gl. ⁊ diſtingue. vt in ea que eſt clara. Vltimo habetis vnam
deductionē factā a gl. q incip. ſic ⁊ in actione. ibi, vltimo no. que
clara eſt in ſe vſqꝫ ibi in hunc modum. ⁊ c. ibi gloſ. volunt ponere
exemplū in lege iſta, ⁊ habeṫ gl. coꝛrupta, ⁊ nō habet intellectum
3 nec eſt aliqd dicere. Breuiter † declaro retentis terminis gl. po
ne, ꝙ fundū valētem quindecim emi pro decem, ſi euincaṫ tertia
b pars, ſi quidem pro indiuiſo, non eſt dubiū [b] ꝙ habita rōne ad to
tum fundū habeo regreſſum ꝑ tertia parte. Sed hoc eſt dubiū
vtrum habeaṫ ratio ſm quātitatem pretij cōuēti an ſm quāti
tatem pretij cōis, Glo. hic in prin. ⁊ in l. bonitatis. j. e. videṫ dice
re ꝙ ſm quātitatem pretij cōis. Si enim euincaṫ pars pro indi
uiſo tunc habeṫ ratio bonitatis illius, vt ſi quid valebat plus, in
plus fiat condemnatio. Si minus valebat, cōdemneṫ in minus.
Iſtud nullā habet dubitationē, ſi tenemus, ꝙ in actione ex ſtipu
latu habeṫ ratio ad eſtimationē cōmunē. Sꝫ ſi teneremus, vt di
cunt quidā, ꝙ habetur ratio eſtimationis pretij conuenti, tunc
deberet detrahi tertia eius quod valet vltra eſtimationē cōem.
ſi tertia pars eſt euicta eo caſu quo emi fundum valentē xviij.
pro x. pone ergo ꝙ illa tertia pro indiuiſo valet ſex ſecundū cō
munē eſtimationē, tunc detrahetur tertia, qꝛ tanto minus emit,
⁊ ſic remanebunt quatuoꝛ, ⁊ illa veniunt in actione ex ſtipulatu,
prout habetur ratio ad eſtimationem conuentam.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Regreſſus. Quero quomodo ꝓcedat ꝙ parte euicta
agi poteſt de euictione, vide plene per Pau. de leaza. in c. ſi ven
ditoꝛi. de emp. ⁊ vendi. ⁊ ibi per alios, maxime per Imo.
b ALEX. ¶ Dubium. Et iſta faciūt ad queſtionem de ſtatuto, de
qua per Bar. in l. pe. C. de tranſac.

LEX II.

1 ☞ Executio ſtatim fiet cōtra non cauentem, qui cauere debebat.

SI dupla. Reuoco in dubium, ⁊ quero, quan
do qs recuſat cauere de dupla, ad
quid cōdēnabiṫ? Et duplex eſt opi. ⁊ prima vt cōdē
netur ad ipſum factū. ſ. ꝙ caueat. ⁊ iſta eſt ſatis bona.
Nam cum iſta cautio debeaṫ ex diſpoſitione legali, poteſt quis
ad eam precisē cōpelli. De quo dixi plene in l. ſtipulationes non
diuiduntur. j. de ver. obli. in illa queſtiōe an quis preciſe cogaṫ
ad factum. Secunda lec. eſt ꝙ quis condēnetur ad ipſum duplū
1 ⁊ huic lec. applaudet hic tex. Sed tūc quero † an ſtatim fiat exe
cutio ſiue exactio, an differatur in euentum euictionis? Gl. te
net hic, ꝙ differatur. Sed contrarium no. in l. ex empto. §. fin. ſ.
de acti. emp. ⁊ illud videtur verius. Nam ille qui non cauit, dolo
ceſſat cauere merito fiat executio ſtatim, vt l. locum. §. cōdemna
tio. j. de tab. exhi.

LEX VI.

1 ☞ Contractus locus inſpicitur in pertinentibus ad deciſio
nem contractus.

a SI fundus. [a] Coſuetudo, que eſt in loco cō
1 tractus, inſpiciṫ. h. d. † Not. ꝙ
in his, que pertinent ad deciſionem contractus, inſpi
citur locus contractus. de quo plene dixi in l. cūctos
populos. C. de ſum. Trini.

ADDITIO.

a P.PAV.P. ¶ Si fundus. Vide Com. in conſi. xxvj. incip. cū ſtatu
tum Padue ſit. Vide Alex. dantem multas remiſſiones conſi.
xxxvij. in ij. vol. vide late Fely. in c. j. de ſponſ. Item vide Iaſ. in
l. ij. in prin. ff. de eo qꝺ cer. loc. vbi ponit an circa concedentē reſti
tutionem in integrum attendatur locus cōtractus, vel iudicij,
vide Barba. cōſi. ij. vol. iij. vbi ponit de ſtatuto requirēte inſinua
tionem in donatione, ꝙ compꝛehendat foꝛenſes, vide Alex. cōſi.
cvij. vol. iiij. Ro. conſi. diij. POMA. ¶ Vide Barb. conſi. xv. vo. ij.
Imo. conſi. j. ⁊ cōſi. viij. in j. col.

LEX. VIII.

VEnditoꝛ. Dicit glo. ꝙ iſtud intereſſe extrin
ſecum eſt, ꝙ falſum eſt, qꝛ imo eſt in
trinſecum vt doc. dicunt, qꝛ ſequitur rem, penes quē
cunqꝫ vadat, vt no. Cy. C. de ſen. que ꝓ eo ꝙ intereſt
pꝛofe. l. j. alias ij. in iij. diuiſione. Pro quo videtur caſus in l. vt
tantum. §. in hac actione. ſ. de ſer. coꝛrup.

LEX XII.

1 ☞ Pretij recipiendo partem quis ſibi pꝛeiudicat in euictione,
ideo ponitur in inſtrumentis, ſi ſunt plures, ꝙ omnes, pro par
te ſua confeſſi ſunt pretium recepiſſe.

QVidam. No. iſtam legem. ⁊ oppo. de l. Caius. ſ.
de pig. act. ⁊ ſ. qui. mod. pig. vel hypo.
ſol. l. ſicut. §. nō videṫ. Sol. diſtingue tres caſus. Primo
quando

quando aliquis eſt preſens,⁊ tacens,nec pretium recipiens,nec
ſubſcribens,tunc non videtur conſentire,nec de euictione tene-
a tur,vt in contrarijs. Quandoqꝫ[a] quis eſt preſens,⁊ conſentiens
tacite,vel expreſſe,nõ tamen pretium vel partem pretij recipit,⁊
tunc nõ tenetur de euictione,ſed bene preiudicat ſibi in iure,qđ
1 habet in re,vt ĩ.de reg.iur.l.aliud eſt vẽdere.⁊ ibi not.† Quan
doqꝫ eſt preſens,⁊ partẽ pretij recipit,⁊ tunc ſibi preiudicat,⁊
de euictiõe tenetur,vt hic. Et ideo ponitur in inſtrumentis qñ
plures vendunt,ꝙ tales vendiderunt,⁊ confeſſi ſunt omnes pre
tium pro parte recepiſſe.

ADDITIO.

a POMA. ¶ Quandoqꝫ. Vide Ro.conſi.lxxvij.

LEX XVII.

1 ☞ Exceptio propoſita ſuccũbens non prohibetur illud ius in iudicium deducere per modum actionis, quando non tendit ad eundem effectum.

a
b
1 VEndicantem.[a] Ro.regulam, ꝙ quẽ de euictione [b] tenet actio, eũdum agẽtem repellit exceptio. ¶ Not.† ꝙ licet qs ſuccumbat in exceptione,non prohibeatur illud in iu-
dicium per modum actionis deducere.qđ eſt verum,vbi nõ ten
dit ad eundem effectum,alias ſecus.de quo per doc.in l.perem
c ptorias.C.ſen.reſcin.non poſ. Dixi in l.qui Rome.§. duo fra-
tres.ĩ.de verb.obli.facit qđ dixi in l.ſi autẽ.ſ.de neg.geſt.⁊ in l.
quod Labeo.⁊ in l.quod in diem.§.fi.ſ.de compen.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Vendicantem. Hanc reg.limita in caſu ſing.l.fi.C.e.⁊
ibi no.videlicet,in herede fideiuſſoris,ſꝫ vtrũ iſta exceptio,quẽ
de euictione,⁊c.impediat litẽ conteſtari,an vero opponatur ad
merita cauſe magis ꝙ ad proceſſum: vide Bar.in l.⁊ ſi inſtru-
mẽta.C.de fide inſtr.⁊ iu.haſte fiſc.lib.x.non poterit tñ opponi
poſt ſententiam:qꝛ peremptoria,vt no.Bal.in l.venditrici.C.de
re.alie.non alie.adde qualiter intelligatur illa regula, quem de
euictione,⁊c. Ro.conſi.cccccij.
b P.PAV.P. ¶ De euictione. Limita ſingulariter iſtã regula vt p
Alex.conſi.cix.incipien.in cauſa vertente.verſi.preterea non eſt
abſurdum.vol.iiij.⁊ per tex. ſingularem in l.fi.de euic.ſ.in he-
rede fideiuſſoris,⁊ venditoris,vide ibi ad Bart. Aret.cõſi.xxx.
Item ꝙ iſta exceptio impediat litis ingreſſum,⁊ etiã poſſit op
poni ad merita cauſe,vide Bar.in l.⁊ ſi inſtrumẽta.C.de fide in
ſtrumen.lib x.co.j.
c ALEX. ¶ Peremptorias. Vide ibi no.⁊ qđ dixit Bal.in l.j.in j.
col.per iſtum tex.in verſi.quero quid ſit actio.vbi declarat.

LEX XX.

a FVndum.[a] No.ꝙ quãdo res euincitur facto emptoris,etiã antecedẽte emptio
ne,ꝙ non tenetur venditor.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Fundum. Vide Bar.in §.duo fratres.l.j.⁊ vltima q.

LEX XXII.

1 ☞ Euincitur ſi res ab eo,qui habet cauſam a me,an ſtatim ha-
beo regreſſum contra authorem meum,an expectare debeat ꝙ
prius condemner ei,qui habet cauſam a me.
2 Emptam a me rem tibi donaui,ſi euincitur a te an poſſis habe-
re regreſſum contra me,an contra authorem meum.
3 Clauſula faciens procuratorem in rem ſuam,operatur vt,re eui
cta,quis poſſit directo agere contra authorem authoris ſui.

SI pro re pupilli.
§. Si pro euictione. Iſte eſt ſubti
lis §.et ſi bene
aduertatis,loquitur quãdo res,quam emi non euincitur a me,
ſed ab eo,cui conceſſi,et dicitur ꝙ ex hoc habeo regreſſum con-
a tra venditorem meum. ¶ Quero,vtrum ille qui habet rem.[a] a
me,debeat denuntiare mihi et ego authori meo. Et dicit gloſſ.
b ꝙ ſic. ¶ Secundo quero [b] vtrum† ſtatim cum res euincitur ab
1 eo qui habet cauſam a me,ego habeo regreſſum contra autho-
rem meum,an debeam expectare ꝙ prius condemner ei,qui ha-
bet cauſam a me,⁊ ſoluã ſibi. Gl.in hoc dubitat. Veritas eſt,ꝙ
quandoqꝫ ego transfero rem in alium non ſimpliciter,ſed in ea
mihi aliquid iuris reſeruo,vt puta,ſi concedo in dotem vel in
emphyteuſim vel in feudum:tunc eo ipſo,ꝙ euincitur ab eo,q
habet cauſam a me,illud ius,quod mihi reſeruaui,perimitur,et
ſtipulatio de euictione committitur,⁊ hoc eſt quod hic dicitur,
ꝙ mulier efficiatur indotata,⁊ ſic mihi habere non licet. Si ve
ro ego vendidi ſimpliciter,et mihi ipſi non reſeruaui aliquod
ius in re,tunc licet euincatur ab eo qui habet cauſam a me,ta-
men adhuc mihi nihil abeſt,ideo eſt neceſſe ꝙ condemner,⁊ ſol-
uam ſibi,alias actionem de euictione non haberem, ſecundum
regulam Iuliani poſitam in lege,ſi ſeruus.§.j.infra eodem. Et
idẽ dicendũ eſſet ſi rem quã emi,dediſſem in ſolũ,⁊ re euicta ab
eo,cui dedi actio priſtina reſtitueretur in me ſm materiã l.libe
ra.C.de ſen.⁊ l.eleganter.in prin.ſ.de pig.act.ſtatim enim rẽ ha
bere nõ licet,quia in priſtinã obligationẽ reincido,argu.huius
2 §.⁊ l.ſeq. ¶ † Quero quid ſi rẽ,quã emi,tibi donaui,⁊ a te euinci
tur,⁊ ita ꝙ tu nõ habes regreſſum cõtra me,vtrũ author meus
teneatur in aliquo? Certe nõ,quia rẽ mihi habere nõ licet pro-
pter donationẽ nec propter euictionẽ. Ita determinat gl.hic,⁊
pro hoc facit ĩ.de ver.obl. Iulianus.in fi.⁊ ibi per Iac.de Are.
c ⁊ predicta[c] ſunt vera,niſi in inſtrumẽto donatiõis,vt fieri ſolet,
fuerint ceſſe omnes actiones cõpetentes,⁊ cõpetiture donatori
d occaſione ipſius rei,⁊ donatariũ[d] fecerit procuratorem in rem
3 ſuam.l.ſi res.ĩ.eo.quod eſt notãdum,† quia etiam ſi dicta verba
apponerentur in inſtrumẽto venditionis,non erit neceſſe ꝙ ille
qui emit a me denuntiet mihi,⁊ ego authori meo,ſed ipſe pote-
rit directo authori meo denuntiare.l.ſi res.⁊ dixi in l. Iulia-
nus.in fi.ĩ.de verb. oblig.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Rem. Vtrum ſingularis ſucceſſor emptoris,debeat ⁊
poſſit denuntiare litem primo vẽditori,an vero authori ſuo,vi-
de que ĩ.ſequuntur,⁊ Bal.in l.j.C.de rer.permu.
b P.PAV.P. ¶ Secundo quero. Vide Alex.conſi. lxvij.in ij.volu.
c ¶ Et predicta ſunt vera. Vide Are.in contrariũ in l. Iulian⁹.
§.qui fundũ.de verb.obli.POMA. ¶ Vide Alex.cõſi.lxiij.vo.ij.
d ALEX. ¶ Donatarium. Vide Bal.in l.per diuerſas.C.man.
in l.j.in fi.C.de iure do.⁊ Bar.in d.l.diuerſas.in vlt.col.⁊ Bar.
in l.j.C.de rer.permu. Bal.in l.j.in fi.C.de iure dot.

LEX XXV.

a SI ſeruum.[a] Hec lex legitur in glo.duob.
mo. Primo,quãdo ſeruus nul
lo modo fuit traditus emptori.Secundo quãdo non
fuit traditus de iure. ¶ Querit glo. quid ſi emptori
meo non fui condemnatus,nec poſſum condemnari,quia vendi-
di hoc pacto,vt non tenear de euictione? Certe dicit gloſ.ꝙ tunc
contra venditorem meum haberem regreſſum. Quod dic,vt di
xi ſ.eo.l.ſi pro re.§.ſi pro euictione.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Si ſeruũ. Per iſtũ tex.vide quod decidit in materia
Bal.in l.libera,in ver.ſed nunquid.C.de ſen.⁊ interlo.om.iud.

LEX XXXIIII.

1 ☞ Fideiuſſor vel pignorum poſſeſſor quando conuenitur pro-
cedit iudicium excuſſione nõ facta,ſi non opponatur.
2 Prepoſterationis vnius iudicij ad aliud exceptio ſi nõ oppo-
natur,iudicium tenet.

SI mancipium.
§. Si communi. Opp.ꝙ prius debet
agi rei vẽdicatione,
vt ſ.fa.erci.l.j.⁊ ĩ.de exce.l.fundi.⁊ l.fundũ. Glo. ſoluit mirabi
a liter,ꝙ hic non fuit oppoſitum,quod tene menti.[a] Simile no.in
1 l.ij.C.communi diui.quod eſt no. Ex quo apparet,ꝙ ſi agatur cõ
tra fideiuſſorem,vel pignorum poſſeſſorem non facta diſcuſſiõe
contra principalem,ꝙ ſi iſta exceptio non opponatur,procedit
2 ⁊ valet iudicium.† Et hec[b] regula eſt hic,ꝙ ſi exceptio prepoſte
b rationis vnius iudicij ad aliud non opponatur, ꝙ tenet iudi-
* cium,facit C.de appell.l.j.* Opp.ꝙ euictione partis non com-
mittitur ſtipulatio,vt l.ſi in venditione.ĩ.eo. Solu.dicit gloſ.ꝙ
hic fuit dictũ,tu dic,ꝙ hic euictione partis vſus totus incõmo
datur. Nam alteri ſocio totus adiudicatus fuit,ibi vero ſecus.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Tene mẽti. Et de iſta j.gl.hic vide que ſcripſi no.poſt
moder.in §.item ſi quis in fraudem. Inſti.de actio.
a POMA. ¶ Et hec. Vide Barb.con.cxxviij vol.ij.
* CLAV. ¶ De appel.l.j. Et de veritate glo. hic,que vult,quod
exceptio iſta diſcuſſionis ſit de apicibus iuris,vide Alex.l.ſi cõ
ſtante.ſolu.mat.

LEX XXXVIII.

1 ☞ Venditor cedit actiones pro re euicta contra authorem
ſuum.
3 ¶ Emptori,quod prodeſt ⁊ non nocet venditori,facile impe-
tratur.

a IN creditore.[a] Not.† ꝙ venditor cogi-
tur cedere actiones, quas
habet pro re vendita contra authorem ſuum. ¶ Se-
1 cundo not.† ꝙ illud quod prodeſt,⁊ non nocet vendi
tori,impetratur de facili.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ In creditore. Et ſic no.ꝙ actiões vẽditoris nõ traſ-
eũt in emptorẽ,ſecus in exceptionib⁹,p Bar.in l.iij.C.ꝙ met,

tau.⁊ plene vide l.ſi tertius.de aqua plu.arc. De quo late per
Bar.in l.ij.in prin.j.ſol.mat.⁊ in l. ciuitas.ſi cer.pet. Ad hoc vi-
de qđ no.Bal.in l.etiam.ver.quero nũquid.de exec.rei iud. Et
vide qđ no.Bal.in l.j.in fin.C.de iure do.⁊ vide in l.ſi rem.j.eo.

LEX XXXIX.

1 ☞ Euicta re per reſtitutionẽ nõ committitur ſtipulatio duple,
ſed agitur ex empto.
2 Tenuta data die feriata iudicis officio, põt eodẽ tpe reſtitui.

MInor. Re euicta per in integrum reſtit.poteſt
agi ex empto ꝓ euictione.h.d. Not.ꝙ re
1 euicta † ꝑ reſtitutionẽ,nõ cõmittiť ſtipulatio duple,
a ſʒ agitur ex empto. Secũdo no.quandã glo. a que eſt
2 hic,que inducit iſtam legẽ,in arg.† ꝙ ſi die feriata detur tenuta
officio iudi.ꝙ eo.tpe debet reſtitui.preſtita ſatiſdatiõe,qđ colli
* giť hic,q2 iudicis officio res euinciť,⁊ ita reſtituiť *actio de eui
ctione,⁊ ideo malitioſi aduocati faciunt qñqʒ fieri ſequeſtratio
nes vltima die iuridica,vt ſic reuocatio peti poſtea ñ poſſit,du
rantibus ferijs. De qua per Iac.de Are.j.de no.op.nun.l.j.§.
nuntiatio.⁊ ibi dixi.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Gl. An tenuta poſſit reuocari die feriata,⁊ dic ſm
gl.ꝙ ſi data fuit die feriata poterit reuocari die feriata,qđ in-
tellige verũ,qñ notorie cõſtaret tenutã eſſe nullã. Nam tunc cũ
in reuocatiõe nõ exigať cauſe cognitio, poterit fieri die feriata.
Sec⁹ vbi teneret tenuta rõne cauſe,vł alias qñocũqʒ,vel ſi eſſet
dubium,nam tunc non poſſet,cum debeat fieri cauſa cognita,ſi
ĩñ reuocatio tenute fieret ſolum preſtita ſatiſdatiõe,⁊ hoc fieri
poſſet,q2 cũ hoc non requirit cauſe cognitionẽ,poterit expediri
die feriata. Hoc tene menti,ad intellectũ huius gl.ſʒ Io.an.q
ita dicit in d.l.j.§.nũtiatio.per ea que ibi no.Bar.⁊ doc. Tu ad
de que dixi poſt Bar.in l.de vnoquoqʒ.j.de re iud.vbi allegaui
iſtam gl.cũ multis ſimilibus. Et adde qđ no.mod.in l. Impera
tores.§.ſi.j.de app.⁊ vnũ tene menti,in reuocatione tenute qđ
dicit Ang.ſe pluries practicaſſe in l.ſi finita.in prin.de dã.infec.
per gl.ibi,in verbo,liber.in princ.ꝙ cũ petiť reuocatio tenute,ꝙ
poteſt obijci tenutã non reuocandã,ex eo q2 non intereſt tenutã
reuocari. Ratio,q2 ſi data nõ tenet,deberet de nouo concedi,et
ad cautelã dicit petendã reuocationẽ eius,⁊ confirmationẽ pri
me. Sed ſm Io.in d.l.ſi finita.in prin.puto tutius,ꝙ tenuta ſit
nulla,forte q2 data poſſeſſore nõ citato,iuxta not.per Bar.in l.
ſi.C.de edic.di.adri.tol.poſt mediũ illi⁹, in ver.itẽ extra gl.que
ro non liget par.ſuper nullitate,ſi re vera eſt nulla,alias poſſet
condẽnari in expẽſis,tanꝙ temerarie litigaſſet,ſuper dicta nul
litate,per l.eum qui temere.ſ.de iudi.l.non ignorat.C.de fru.et
litium expen.c.ſi.extra de do.⁊ cõtu. Sed potius inſtet petendo
de nouo dari. Nã tunc ſi re vera debeat dari de nouo,⁊ aduerſa
rius ſuccũbet,cõdẽnabiť in expẽſis,ſi reſtiterit.l.ſi ꝑperandũ.§.
ſiue aũt alterutra.C.de iudi.vbi aũt litigaſſet vtraqʒ pars ſup
nullitate,⁊ etiã ſuper de nouo dando ſimul,⁊ cõtingat pnũtia-
ri tenutam fuiſſe nullam,deberet tamen de nouo dari,tunc,quia
vtraqʒ pars eſſet victrix,⁊ victa,videreť vterqʒ abſoluẽdus ab
expẽſis,ꝑ notata in l.generaliter.§.j.de reb.credi. Per qđ pa
tet ꝙ cautius eſt nõ cõtendere ſuper nullitate,ſi reuera fuit nul
la ꝓpter factũ expẽſarũ. De quo vide per mod.in §.quadrupli.
Inſti.de act.⁊ iſtam gl.etiã dicit notandã Bal.in l.ab executio
ne.C.quorum appel. Et per iſtam gl.etiã dicit no.Bar.in l.ij.in
iij.q.C.de ſeruit.ꝙ preceptũ factũ abſqʒ ordine iudiciario, põt
abſqʒ cauſe cognitione,⁊ citatiõe reuocari. Cui adde que ſcripſi
in l.de vnoquoqʒ.de re iud.⁊ iſta eſt ſing.gl.ſʒ Bal.in l.poſt ſen
tentiã.C.de ſen.⁊ interlo.om.iud.⁊ per Bal.in l.j.C.de execu.rei
iud. Et ita etiã hãc gl.alle.Bal.ꝑ ſin.in l.ſi.C.de fer.⁊ dicit Bal.
in l.j.in ſi.C.de ꝓhibi.ſequeſt.ꝙ ſequeſtratio põt fieri die feriata
⁊ vide qđ no.dixit Bal.in l.j.C.de execu.rei iudi. ¶ Adde cõſul
ta per Roma.cõſi.cccxx. POMA. ¶ Vide Ro.cõſi.clv. Fel.in c.
eccleſia ſan.Marie.ver.vj.no.de cõſti.⁊ in c.ex parte.de teſtib.
Bar.cõſi.lxj.vol.j.⁊ Fel.c.cũ olim.de re iudic. Cum.cõſi.cxlv.col.
j. Alex.cõſi.v.ver.itẽ ſi ꝓbatũ eſt.vol.ij.in l.j.§.nũtiatio.ff.de no.
ope.nũ.⁊ in l.ſi pacto q̊ penã.col.j.vbi ꝑ Mod.C.de pac. Aret.
cõſi.vij. Ro.cõſi.ccxx. Imo.conſi.cxxviij. Card.conſi.xcvj. Aret.
conſi.xx.col.ſi. Pan.in c.q2 cleri.ij.no.de iurepatr. Fely.in c.ni-
hil.de preſcr.gl.in c.tuarũ.in gl.antepen.de priui. Are.in c.exa
minata.col.ſi.de iudi.vbi limitat iſtã gl. in tenuta data de facto,
vt non poſſit reuocari parte non citata. Barb.in c.conſultatio-
nibus.de offi.deleg.⁊ Soc.conſi.cclxvj.in ſi.
* CLAV. ¶ Reſtituitur. Adde pro hac gl.caſum,quẽ dicit ſin-
gularẽ Bal.in c.ab excõmunicato.de reſcrip.⁊ vide Alex.in l.ſi
pacto,quo penam.in vlt.no.C.de pac.⁊ quod dicit Panor.poſt
Inno.in c.nouit.de offic.deleg.vide Claudiũ poſt Alex.in l.j.§.
nuntiatio.de oper.no.nuntia.
1 ☞ Vendicans rem ſi ſuccumbat,an poſſit intentare publicia-
nam,⁊ quid in iudicio communi diuidundo nu.2.
3 Libellus ſi cõcludat rem ad me pertinere iure dominij vel qua
ſi,⁊ probo me preſcripſiſſe,an obtineam.
4 Dominia tria ſunt,directum,vtile,⁊ quaſi dominium.
a §. SI ſeruus. a Qui ſuccũbit in rei vẽdicatione nõ
prohibetur publicianã intẽtare,⁊ do
nec actio ad vẽdicãdũ ſupereſt res euicta non diciť.h.d. Gl.hic
1 diſputat,† vtrũ qui ſuccũbit in rei vẽdicatiõe,poſſit intẽtare pu
blicianã? Veritas eſt ꝙ poteſt ꝑ tex.huius §.tamẽ hodie pro-
poniť ſimul,⁊ ſemel:q2 diciť in libello, Peto rẽ ad me pertinen-
tẽ iure dominij,vł quaſi. Nã per hoc quod dicitur,quaſi intẽtat
2 publicianã. Sed † pridie practicabã iſtã legẽ,in quodã qui ege-
rat cõmuni diuidũdo ⁊ ſuccubuerat,nã non poterat redire ad pu
b blicianã,arg.huius §. ¶ Opp.de l.ſi mater.b§.eandẽ.j.de exec.
rei iud.⁊ l.⁊ an eadẽ.§.actiones.eo.tit.vbi dicit,ꝙ omne ius vbi
cũqʒ ⁊ qualitercũqʒ,videtur in iudiciũ deduci. Glo.hic dicit,fa
teor ꝙ omne ius.i.directi dominij,nõ autẽ vtilis,vt lege cõtra-
3 ria. Iuxta hoc formo † queſtionẽ. c Propoſui cõtra te libellũ d di
c cẽs rẽ ad me pertinere iure dominij vel quaſi:ꝓbaui me preſcri
d pſiſſe lõgo tẽpore,vtrũ ſequi debeat cõdẽnatio? Et vř ꝙ nõ. Nã
preſcriptione nõ queriť dominium directũ,vt C.de bo.ma.aut.
niſi.⁊ ibi no.ſed vtile tantũ queritur. Vtile autẽ tũc nõ videtur
propoſuiſſe in iudicio,vt hic in gl.ergo,⁊c. Item nec publicia-
nã habeo,q2 nõ cõpetit ei qui preſcripſerat,vt l.j.de publicia.er
go,⁊c. Sol.glo.noſtre in iſto vocabulo,vtile dominium,equiuo
4 cauerũt. Nã † debetis ſcire ꝙ tria ſunt dominia,directũ,⁊ vtile,
⁊ quaſi dominium quod cõpetit ei qui habet publicianã. Iſtud
quaſi dominium glo.appellat vtile dominium. Vnde gloſ.vult
e dicere e ꝙ qui intentat rei vendicationem, deducit in iudicium
omne ius dominij directi,vel vtilis,non autem quaſi dominij,
cuius reſpectu datur publiciana. Ita intelligitur gloſſ.iſta,⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Si ſeruus. Quotuplex ſit dominiũ, vide Bar.in l.ſi
quis vi.§.differẽtia.de ac.poſ.vbi ẽt Pau.de Ca.alle.auth.ſi vero
domini⁹.C.de heret.⁊ vide Bal.in l.traditionib⁹.C.de pac.
b ALEX. ¶ Si mater. Vide Barb.omnino in d.§.actiones.
c P.PAV.P. ¶ Queſtionem. Vide in Bertach.in verbo,agere,
circa medium.
d ALEX. ¶ Libellũ. Et adde Inn.i°c.ad aures.d pſcr.vbi vtilis
vẽdicatio datur ei qui preſcripſit,excepto quam cõtra verũ do
minum. Et ad hoc adde Bart.in l.j.C.de vſufru.⁊ Bal.in l.per
hanc.poſt glo.de tempo.appel.
e POMA. ¶ Vult dicere. Vide Pan.in c.ceterum.de iudi.

LEX XLI.

1 ☞ Succeſſio habet vim ſolutionis,⁊ exactionis facte in iu-
dicio.

SI ei, cui vendidi.

§. Siis, qui. Cũ emptor venditori vel vẽ-
ditor emptori ſuccedit, re eui
cta cõtra authorẽ vẽditoris poteſt haberi regreſſus ⁊ ſucceſſio
1 loco ſolutiõis habetur.h.d. ¶ No.ꝙ ſucceſſio † habet vim ſolu
tionis ⁊ exactiõis facte in iudicio. Quod dic plene,vt in l. Vra-
nius.j.de fideiuſ.⁊ l.ſi quis pro emptore.j.de vſuca.

LEX LI.

a SI per imprudẽtiã. a Glo.intelli-
git iſtã legem,
quãdo emptor prebuit cauſam iſtius iniuſtitie, alias
de euictione poſſet agere. Sed cõtrariũ videť tene-
re gl.in l.exceptiõe.j.de fideiuſ.dũ dicit maxime. Ia.de Are.vi
deť tenere iſtã gl.per l.ij.§.ſolet.ſ.de her.vẽdi.⁊ Cy.refert ⁊ tra
ctat in l.emptor.C.eo.in vlt.q. Sʒ mihi diſplicet iſta gl.q2 eſt cõ
tra caſum iſti⁹ principij. Quo em̃ emptor põt preſtare cauſam
b ignorãtie b iudicis,de qua hic loqť? Quã em̃ culpã hʒ emptor,ſi
c iudex male ſtuduit? Dico ergo breuiter c,ꝙ in caſu legis nře,qñ
res euinciť ꝑ ignorãtiã vel culpã vel dolũ iudicis,reſpectu vẽ
ditoris res videť deperdita caſu fortuito:⁊ iõ ꝑiculũ ẽ empto
ris. Et ex hoc apparet reſpõſum ad l.ij.§.ſolet.ſ.de here.vẽdi.q2
ibi nõ ſpectat periculũ caſus fortuiti ad venditorẽ:ideo iniuſti
tia ſeu imperitia iudicis ſibi non nocet,niſi fuerit in culpa. Hoc
plene examinaui i l.exceptione.j.de fideiuſ.ver.ſcđo q̃ro.dř hic.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Si per imprudẽtiam. Vide Bar.in d.l.exceptione.
¶ CLAV. Et ad limitationem huius legis vide Alex.in l.ſti-
pulatio iſta.de verb.obli.
b ALEX. ¶ Ignorantie. Limita hoc,niſi venditor fuiſſet preſens
in iudicio,quo caſu ipſe debuiſſet appellare, ſecũdũ gl.no.in l.
emptor.C.eo. POM. ¶ Vide Ang.conſi.clxxvi.
c P.PAV.P. ¶ Dico ergo breuiter. Vide Alex.i l.ſtipulatio iſta.
in princ.col.vlt. de verb.oblig.

Lex

LEX LV.

1 ☞Bannitus ⁊ condemnatus de falſo, an poſſit conficere inſtrumentum.

a SI ideo.[a] Iſte tex.eſt in ar.ad queſtionē, †Aliquis eſt bannitus, ⁊ condemnatus de
1 falſo, vtrum prohibeatur conficere inſtrumentū: lex hec facit, ꝙ non. Magis enim videtur condēnari per
b contumaciam[b] ꝙ ꝙ perfecerit falſum. Facit ad hoc qd no.C.de modo mul.l.j, Et de hoc dixi.l.infamen.ſ.de publi.iud.⁊ in l.iij. ad le.Iuliam repe. Gl.ponit hic aliquas queſtiones, vide eam.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶Si ideo. Et ad intellectum huius legis vide Bar.in l.ſi ſuperatus.de pig.⁊ hic adde Bal.in addi.Specu. de inſtru.edi.⁊ facit qd no.Bar.in l.cum filius.de ver.obli.⁊ no.Bar.in aut.iubemus.ad fi.C.de iudic.⁊ ideo ſi oſtenderet bannū fuiſſe latū ꝓpter falſas allegationes, ⁊ ꝓbationes, ⁊ falſam cauſam, impediret executionē banni ſʒ Ang.⁊ Imo.in §.duo fratres.ſʒ Bal.in l.in exercendis.C.de fide inſtru.tenet ꝯ Bar.ꝙ bannit' ꝓuet officio tabellionatus.adde Bar.in l.Papinianus.§.meminiſſe.⁊ qd habet in l.qui repudiātis.de inoffi.teſta.⁊ qd no.An.⁊ Jo.de Imo.in l.inter ſtipulātē.§.j de ꝟ.obl.⁊ Bal.in l.trāſigere.in verſi.cū oppo.C.de tranſa. Facit ad no.in l.abſentem.et qd ibi dixi, de penis.⁊ Bar.in l.j.§.ſi.in fi.ſ.ſi quis ius dicē.non obtēpe.⁊ Bal.i l.vinū.ſi cer.pe. Bar.i l.oēs.§.j.ſ.de re mil. Bal.in l.ſi.C.d cri.ſtellio.i l.⁊ ita demū.C.de ꝓcu.i l.j.C.de ꝯfeſ. Add vt ꝑ Pau.de ca.ꝯſi.ccxxiij. P.PAV.P. ¶De itellectu huius legis vide Alex.in repeti.l.ſepe.de rei udi.late Fel.in c.cū Bertholdus.de re iud. Declara vt ꝑ Barb.in c.ſi.de emp.⁊ ven. Adde Ange.⁊ Imo.in l.ex duobus reis.ff.de duob.re. Alex.conſi.iiij. col.j.volu.iij.

a POMA. ¶Cōtumaciam. Vide Fel.in c.cum Bertholdus.de re iudi.⁊ in c.ex literis.de conſt.vide Bald.in l. exercendis.C.de fide inſtru. Alex.in l.ſepe.de re iud. Bart.conſi.cix.⁊ conſi. cxiij. Barb.conſi.iij.vol.v.

LEX LVI.

1 ☞Pena an poſſit aſcendere in infinitum.

SI dictum. Oppo.ꝙ non poſſet trāſcendere intereſſe vltra duplum.C.de ſen.que pro eo qd intereſt.l.j.de act.emp.l.Titius.cū ſimi. Sol.ille leges loquuntur de intereſſe ſingulari, quod non poteſt excedere duplum intereſſe communis, ſed hic quantum ſit intereſſe, eſt taxatū ꝑ cōtrahentes. ¶Sed oppo.
1 †ꝙ pena poſſit aſcendere in infinitum, vt inſtit.de inuti.ſtipu.§.alteri. Gl.ſol.⁊ dicit hic.⁊ in multis alijs locis, ꝙ aut ꝓmittitur pena per nomina multiplicatiua, vt puta duplum, triplum, ⁊c.⁊ tunc non poteſt excedere quadruplum, vt inſti.de act.§.quadrupli. Aut non apponitur per oīa multiplicatiua, ⁊ tunc ſi apponatur facto pōt aſcendere quātum partes volunt. Et iſtam opi. tenet Dy.Iac.de Are.⁊ Pet.cōtra.vt no.in l.j.C.de ſen.que pro eo qd intereſt.⁊ per Cy.ibi in q.viij. Sed ego teneo opi.Dy.in l.ſtipulatio iſta.§.alteri.ſ.de ver.oblig.

1 ☞Stipulatio de euictione cōmittitur cum quid compromittitur ex forma ſtatuti, non autem cum quis ſponte ſua in nō ſuum iudicem conſenſit.

a §. Si compromiſero.[a] Not.tex.[b] ibi nulla
b enim neceſſitate cogē
1 te, id feci. Ex qua litera† habeo ꝙ ſi quis cogitur cōpromittere ex forma ſtatuti, ꝙ ſtipulatio de euictione ꝯmittet, q2 illud fecit
* neceſſitate cogēte. *Item ex hoc habes[c], ꝙ ſi aliquis ſponte ſua
c non compromiſerit, ſed iuriſdictionem iudicis prorogauerit
d vel in iudicem[d] non ſuum cōſenſit, ꝙ non cōmittitur ſtipulatio: q2 nulla neceſſitate cogente id fecerit.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶Si cōpromiſero. Iſtum tex.limita niſi fuerit factū cōpromiſſum in vēditorē, vt no.voluit Spec.in tit.de arbi §. pōt. ver.ſed pone, doc.in c.ſi.de emp.⁊ ven.⁊ vide Bar.in l.manifeſte.ſ.de iureiur.qui extēdit iſtum tex.ad iuramentū. Item limita iſtum §.niſi ꝓmiſſum fuiſſet de euictione quacūqʒ ratione, vel cā res euinceret, vt no.gl.in l.cū pena.ſ.de arbi.⁊ no.Bal.⁊ Imo.in l.ſi domus.§.j.de leg.j.in prin. Item limita iſtum §.niſi cōpromiſſum fuiſſet in arbitrum electū, ex neceſſitate impoſita per legem, vel ſtatutum ſm Bal.poſt Bar.in l.ſi.C.de iudi.⁊ Bar.hic, ⁊ omnino Bal.in l.j.C.de peri.⁊ cōmo.rei ven. Item quid ſi ius eſſet dubium, an iſto caſu poſſit cōpromittere: vide not. Ant.in c.ſi.de emp.⁊ ven.⁊ Bar.hic, ſed de neceſſitate ſtatuti ſequit̃ cū grano ſalis. Bal.in l.j.C.de pericu.⁊ com.rei vendite.per Ful.⁊ Imo.in l.ſina.C.de emptio.⁊ venditio. Bal.in lege, manifeſte.ſupra de iureiuran.qui extendit iſtum text.ad iuramentum, vt ſ.dictum eſt.

P.PAV.P. ¶Regulā hui' §.limita nō ꝓcedere, vbi factū eſſet cōpromiſſuꝫ in vēditiōe, vide Ro.ſin.cccclxxij.inci.emptor.Cre.ſin.xxxj. Ale.in l.ſi domus.§.de euictiōe.de leg.j.nūqd illud qd hic dr̃, habeat locū in dilatione iuramēti, vide Crem. ꝙ ſic ſing. cxvj. Qd aūt ſit in cōpromiſſo neceſſario, vide Feli.in c.quāuis. extra de re iud.⁊ in c.ſi.eo.ti.⁊ Barb.in c.ſi.extra de emp.⁊ vē.⁊ vocari debet vēditor ad cōpromittēdū. Itē limita iſtud nō procedere, quādo ille, qui cōpromiſit, ⁊ ſuccubuit, eſſet parat' aſſumere in ſe onus probandi, ꝙ iuſte ſuccubuit. Ita ſingulariter Raph.Cum.in l.ſi domus.§.de euictione.ff.de leg.j.⁊ alij Mod.⁊ Ale.ad fi.⁊ Barb.in c.ſi.extra de emp.⁊ ven. Ale.in d.§.de euictione.qui ponit quatuor limitationes in j.col. An autē regula iſta procedat, etiam ſi ſit promiſſum de euictione quomodocūqʒ ſequeretur, vide Alex.cōſi.iiij.in iij.vo.in j.col.⁊ vide Aret.de hoc dicto precedenti, ⁊ quibuſdam alijs Aret.in l.ex duobus.la ij.de duob.re.⁊ in l.ſi.C.de in integ.reſtitu.⁊ ibi etiā ꝙ nō procederet quādo fieret cōpromiſſum ex neceſſitate ſtatuti, Bar. in l.manifeſte.ſ.de iureiur.

b POMA. ¶No.tex. Vide Alex.in l.ſi vn'.de pactis. Crem.ſing. xxx.⁊ ſin.cxiiij. Orian.trac.de arbi, q.vij.⁊ q.xxxv. Ale.conſ.iiij. vo.iij.⁊ in l.j.C.de peri.⁊ com.rei ven Barb.ꝯſi.xxxix. Alex.in l.cum hereditas.ff.ad Treb. Panor.conſi. lxix.in j.vo. Fel.in c.que in eccleſiarum.de cōſti. Are.conſi.xv. Fel.in c.quāuis.de re iud. Alex.in l.ſi domus.§.de euictione.de leg.j.

* CLAV. ¶Cogēte. Item iſtum §.limita, vt nō procedat in eo, q tenetur tantū de lata culpa q2 iſte poteſt cōpromittere nec tenetur ex hoc Bar.in l.cum hereditas per illū tex.ſ.ad Senatuſcō. Are.dicit enī, ꝙ cōpromittere nō eſt lata culpa, Are.cōſ.xxviij.

c ALEX. ¶Habes. Vt ꝑ Bal.in l.libera.C.de ſen.⁊ interlo.om.iud.⁊ videt̃ etiā iſtū tex.doc. intelligere in l.de qua re.§.ſi.ſ.de iud.ꝙ lʒ aliqs nō debuerit cōpromittere, puta q2 accepit iſolutū bona debitoris.ꝑ iſtū tex.ſi tamē cōdēnatus fuerit ſoluere cētum alteri creditori, huius debitoris agenti, ⁊ ſoluerit, ꝙ tamē ex quo ſolutio profuit debitori, poterit ꝯtra eū agi negotiorū geſtorum, non obſtante diſpoſitione huius §.quod not.

d ALEX. ¶In iudicē. Idē dicit Pau.de Leaza.in c.ſi vēditori.de emp.⁊ vēdi. Et ad iſta omnia hic no.vide Angel.⁊ Imo.in d.l.ex duobus reis ſtipulandi.de duobus reis.

1 ☞Venditor ſi nō inuenitur, cui poſſit denūtiari quid faciendū.

a §. Si preſente.[a] Not.hūc caſum pro his† qui pro
1 curāt ne denūtiari poſſit, ⁊ ideo faciunt fieri qd emptor vadat ad domum venditoris, ⁊ ſi dicatur, non eſt, queratur vbi eſt, ⁊ ſi dicatur, neſcimus, fac ſcribere hoc ꝙ videatur requiſitus coram vicinis, vt ibi.

ADDITIO.

a ALEX. ¶Si preſente. Intellige hoc ſin.vt dicit no.Bar.in l.de pupillo.§.ſi qs ipſi ꝑtori.de no.ope.nun. Qd no.ad intellectū huius §.maxime, ibi, ſʒ ſi nihil vēditorē.tū Ang.ibi, tʒ ꝯ Bart.vide qd ibi dixi. Et ad iſtū tex.cū ibi no.vide que habētur in l.aut q aliter.qd vi aut clam.in ꝑn.⁊ vid Bal.in l.libera.C.de ſen.circa prin. Itē iſtū tex.in ꝟ.pupillo.limita, vt per Ang.in l.ſi ex legati.de ver.obli.in eo.§.ſolēnis. practica in denūtiationibus, quādo aliquis occultat ſe, vt nō citetur, adde Bar.⁊ quod ibi dixi in l.j.§.ſed ⁊ Ariſto.ꝙ vi aut clā. POM. ¶Vide Alex.in l.ſi ex legati.ff de ver.obli. P.PAV.P. ¶Circa iſtā materiā huius §.de denunciatione, quid operetur ſi emptor remittat emptori denuntiationē, vide Ang.conſi.xvij. incip.in facto proponitur. Alex.in l.non ſolū.§.morte.ff.de ope.no.nun. Itē, adde ꝙ poterit nihilominus emptor agere ad intereſſe probādū ꝙ vēdidit ⁊ nō dedit ſibi bonū ius in re vendita. Bal.ſingulariter in l.libera.C.de ſen.⁊ inter.om.iud. Ale.cōſi.ccccxxxiiij.vid Bar.in l.at qui natura §.cum me abſente.ad fi.ff.de neg.geſt.vbi etiā Bar.⁊ glo.volūt, ꝙ agēti de euictione nō poteſt imputari ꝙ non oppoſuit exceptionē incompetētie iudicis, vel actoris, q2 vbi clare cōſtat de iuſtitia euincētis, nō eſt neceſſaria denuntiatio, ſʒ Alex.in d.ꝯſi.ccccxxxiiij, nec eſt opus expectare ſentētiā. Vide Alex.in l.ſtipulatio iſta.§.ſi qs forte.de verb.obli. Vide multa ꝑ Feli.in c.cū Bertholdus.in j.col extra de re iudi. Itē limita iſtam regulā nō procedere, qū in inſtrumēto vēditiōis eſſet appoſitū, ⁊ promiſſum, ꝙ vēditor teneatur quomodocūqʒ, ⁊ qualitercūqʒ res euincat̃, vide Ale.cōſ.xl.in prin.in iij.vol. Itē circa materiā denūtiationis, vide omnino Franci.cōſi.xxvi.vbi ponit intellectū huius §.qualiter poſſit fieri pupillo. Itē ſi hereditas nō ſit adita, cui fieri debeat, ⁊ an ſi ſint plures authores, poſſit, ⁊ ſufficiat fieri aliquibus, ⁊ an poſſit fieri per cognitam perſonam. Et an, ⁊ quomodo ſcienti ſit denuntiandum, maxime per minorem, ⁊ quo tempore fieri debeat, vide de his omnibus Aretin.in d.conſi.xxvi. Item circa materiā huius §.vide omnino Cep.cautela cx.Barb.in c.fina.de empt.⁊ vend.multa ponētē in materia denūtiationis, vide Pau.conſi.cccviij.vbi ponit, quomodo fienda ſit denuntiatio pupillo ignoranti, ſiue abſenti, vel here-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ditati iacenti, an vero requiraſ trina proteſtatio vt ſufficiat, vide Bal. in c. j. de mil. vaſ. qui contumax eſt. an aũt emptori ſciẽti teneaſ denũtiare vẽditori, vide Bal. in c. j. ſi de feu. vaſa. ab aliq. ſterp. fue. ⁊ ibi etiã ad fi. an, ⁊ qñ ſi emptor nõ cõparuit ad audiẽdam ſentẽtiã, poſſit agere de euictione contra vẽditorẽ, de quo vltimo vide etiã. Cre. ſing. lxxxix. Item ꝙ vbi eſt iuramẽtũ teneaſ ſine interpellatione, vel denũtiatione venditor defendere, vide ſignanter Alex. in l. v. §. fin. ff. ſol. mat. Barb. in c. ſi. de emp. ⁊ vẽ. omnino Soc. in d. l. ij. §. ſi. vbi ⁊ p eum ⁊ Alex. habes alias limitationes ad iſtam regulam. Item ad id, qđ dictum eſt, ꝙ ſi emptor aſſumit onus probandi vel ageret ex capite rei non tradite, ꝙ non obſit denuntiationẽ non eſſe factã vide Alexã. conſi. ccccxxiiij. Item, in materia, ꝙ nõ facta denuntiatione, nõ poſſet emptor agere, ⁊ de veritate eius qđ dictũ eſt, qñ euincẽs ol no euiciſſet, qualiter intelligaſ, ⁊ quedã alia, vide late per Decium conſi. lxxiiij. Item ꝙ denuntiatio nõ ſit in ceſſionario nominis debitoris ſui qui egit cõtra debitorem, ⁊ ſuccubuit, nulla facta intimatione, vide Dec. conſi. cv. ⁊ ibi etiã ꝙ requiritur denuntiatio, qñ quis ſuccumbit agendo, ſicut ſi cõueniatur. Item qño ius euincentis non noceat omiſſa denunciatione, vide Fel. in c. cum Bertholdus. de re iudi. in iiij. fallẽ. Sed Deci. in d. cõſ. lxxiiij. dicit ꝙ communis opinio eſt in contrarium.

LEX LVII.

a HAbere.[a] No. ꝙ dr eſſe in culpa ille, qui minus ſubtiliter perquirit de iure authoris ſui. h. d. ℂ Op. de l. ſtipulatio iſta. §. ſed quatenus. j. de ver. obli. ſol. ibi tacuit controuerſiam ille, qui promiſit habere licere. de quo plene dic vt ibi.

ADDITIO.

a ALEX. ℂ Habere. Ad ea que tanguntur hic in gloſſ. penul. vide Imo. poſt Bar. ⁊ Ang. in l. ſi inſulam. de verb. obli. in xj. fallen. regule affirmatiue.

LEX LVIII.

1 ☞ Legatarius denunciat heredi ante litem cõteſtatã, emptor vero poſt.

HEres. Qñ ſeruus legaſ in genere ⁊ tradiſ alienus, agetur ex teſtõ re euicta. h. d. Et intelligas, ꝙ nõ eſt noua actio ex teſtõ ꝓ euictione ſicut eſt in ꝯctu emptionis. Nã ibi venditor tradendo vacuã poſſeſſionẽ liberaſ, ar. l. ij. ⁊ iij. ſ. de act. emp. ideo re euicta tenetur actione ex emp. de euictione, q2 euicta res eſt, ſed in actione ex empto, ſeruo legato in genere, debet rem dare, hoc eſt accipientis facere, qđ cum non facit, nunꝙ fuit liberatus actione ex
a teſtõ,[a] qua tenebaſ, ideo adhuc teneſ actione ex teſtõ, vt det ſer-
1 uũ. Simile in l. Iulianus. in pn. j. de ver. obli. Querit gl. † vtrũ iſto caſu debet legatari⁹ denũtiare heredi? gl. dicit ꝙ ſic. Et hec eſt differẽtia, ꝙ dʒ legatari⁹ denũtiare ante litis cõteſt. emptor vero poſt lit. conteſt. l. qui concubinã. §. ſi heres. j. de leg. iij. hoc tenet Dy. ⁊ Cy. C. eo. l. emptor. vbi plene dixi.

ADDITIO.

a ALEX. ℂ Teſtamento. Adde optimũ tex. in l. ſi domus. §. de euictione. ⁊ quod ibi doc. de leg. j.

LEX LIX.

a SI res, quam.[a] Not. iſtã l. ad ea, que dixi in l. ſi pro re. §. j. ſ. eo.

ADDITIO.

a ALEX. ℂ Si res quam. Non eſt alibi, ſm Bal. in l. j. C. de rerũ permu. et allegantur no. per Bart. in l. j. ver. quero teſtator legauit mihi. C. cõmunia de leg. ⁊ circa hoc not. per gl. ij. vide Imo. in l. ſi domus. §. j. de leg. j. Et hanc l. reputat etiam ſing. Imo. in l. Iulianus. §. j. j. de verb. obli.

LEX LII.

1 ☞ Uerba, que in inſtrumentis apponuntur, ꝙ facit procuratorem in rem ſuam quid operatur.

SIrem. No. iſtam legem q2 ſcis ꝙ ſi euincatur res a ſecundo emptore, ꝙ ſecũdus de-
1 nuntiat primo. † ⁊ ideo in inſtrumẽtis apponiſ ꝙ facit procuratorem in rem ſuam, ⁊c. Nam tunc ſecum-
a dus emptor[a] non habet neceſſe denũtiare primo venditori, per hanc legem.

ADDITIO.

a ALEX. ℂ Secundus emptor. Uide in l. ſi pro re. ſ. eo. per Bal. ⁊ Bar. in l. j. in fi. C. de iure dotium.

LEX LII.

1 ☞ Emptor victus cogitur appellare.

HErennius Modeſtinus.

a §. Caia.[a] Uos habetis hic gl. cõtrarias, primo quero † vtrũ emptor victus cogatur appellare? Gl. vl. diſtinguit hic, ⁊ bene ex qua collige, ꝙ aut conſtat ꝙ habebat bonam cauſam, aut habebat malam, aut dubitatur. Primo caſu tenetur appellare, ſecundo ⁊ tertio non.
b Sed glo. ſecunda iſtius §. dicit cõtrarium, ⁊ male, fuit additio.[b]
c Et ita dicebat Richa. Mal.[c] Mar. Sil. ⁊ Ia. But. ℂ No. etiã ex iſta gl. ꝙ ſententia preſumitur iuſte lata.

ADDITIONES.

a ALEX. ℂ Caia. Uide Bal. in l. emptor. C. e. ⁊ Imo. in c. ſi. de em. ⁊ vẽdi. ⁊ ibi iſte tex. reputatur ſing. cũ gl. ſm Imo. in l. queſitũ. de re iud. ꝙ appellatio tollit preſumptionẽ ſentẽtie, ⁊c. ⁊ vtrũ emphyteuta vict⁹ cogatur appellare. per Guid. de Suza. in l. inuitus. ⁊ ibi Bar. C. de proc. Sʒ qđ ſi vẽditor eſt preſens in iudicio quãdo emptor ꝑ iniuriã cõdẽnatur, dic ꝙ ipſe vẽditor teneſ appellare ſʒ gl. in l. emptor. C. eo. ꝑ iſtũ tex. Et de materia vide Imo. ⁊ lati⁹ Io. An. in c. nõ iuſte. de proc. ⁊ Inſt. de act. §. actionũ. ⁊ Bar. in l. ſi ꝓcurator. §. ſi ignorãtes. ff. mã. adde Bal. in l. ſi ꝓ ea. C. mã. in ver. itẽ nota ꝙ in dubio nõ teneſ appellare, tenet Pau. de Leaza. in c. ſi venditori. de emp. ⁊ ven. Allegat iſtã gl. vide ibi per alios, maxime Imo. ⁊ iſte tex. cuʒ gl. reputatur ſin. ſm Imo. in l. queſitum. de re iudic. ꝙ appellatio tollit preſumptionẽ ſentẽtie ſecus pẽdente reſtitutione, vel cauſa nullitatis, q2 tũc preſumitur ꝓ ſentẽtia vt habetur no. poſt Bar. in l. i. C. quando prouo. Adde per Angel. conſil. clxxvj. cum precedenti. P. P A V. P. ℂ No. ꝙ preſumiſ ꝓ ſententia. Itẽ ꝙ preſumatur ꝓ iudice, q bene fecerit, vel minus male, vbi non niſi feciſſe male potuit. Bald. in l. nõ aliter. ff. de adop. itẽ an idẽ ſit in delegato, ꝙ pendente appellatione, vide Are. in l. j. C. ſi aduer. cred. Item iſtud ꝓcedit etiã in aliis, que ſunt volũtarie iuriſdictionis, vide Alex. cõſi. lxx. vo. v. itẽ preſumiſ etiã ꝓ laudo arbitrorũ, vide Com. cõſi. xix. inci. quidã nob lis vir. in j. col. Uide in Berta. in verbo, laudũ. Et ꝙ preſumaſ ꝓ ſentẽtia, ⁊ ꝓ principe, vide Com. cõſi. lxvij. ⁊ ibi etiã de l. cõmuni. itẽ ꝙ ſicut preſumiſ ꝓ ſententia ita etiã preſumaſ ꝓ laudo arbitri ⁊ arbitratoris, vide Ioã. de Ana. cõſi. l. Et ꝙ laudũ preſumatur equũ ex perſona arbitratoris, vide Co. conſi. cxxxvj. incip. viſis inſtrumentis. ad fin. Uide etiam ad hoc ꝙ preſumatur pro ſententia. Alexand. conſi. xxij. in ij. volu. Item quomodo preſumaſ pro ſententia, ⁊ ꝙ aliud poſſit dici in laudo arbitratoris, etiã cũ accedat cõtractui magis, ꝙ ſentẽtie, vide no. Ant. cõſi. xxiiij. vbi etiã dicit ꝙ quando fertur cõtra abſentẽ, vel qñ ferſ pẽdẽte appellatione, nõ preſumiſ. Qđ autẽ pſumaſ ꝓ laudo ſicut ꝓ ſentẽtia in his q reſpiciũt ſolẽnitatẽ et pẽdẽte appellatiõe, vel nullitate, vide Ant. ꝯſi. xxij. poſt prin. item ⁊ qño preſumaſ ꝓ ſñia anteꝙ trãſiuerit in rẽ iudicatã ⁊ qño poſt, ⁊ an pſumaſ ꝓ ꝓceſſu, vide late Fel. poſt alios in c. quoniã cõtra falſam. de proba. ⁊ ibi multa poſtquã ſentẽtia trãſit in rẽ iudicatã, ⁊ qd poſtea in decurſu, qd de laudo arbitri ⁊ late per in materia, q multa alia ponit. Et vide in repertorio in verbo, pſumptio de ſentẽtia ⁊ laudo ꝙ preſumatur pro eis.

b ALEX. ℂ Additio. No. ꝙ pſumiſ ꝓ ſentẽtia cõfirmãte ſm Bal. ꝑ illũ tex. in auſ. ſi qs. C. de epi. aud. in fi. ⁊ dixit Bal. in l. inuitus. C. de ꝓc. ꝙ lʒ ꝓ ſñia pſumaſ, tñ põt dñs ꝓbare dolũ, ⁊ culpã ꝯ ꝓcuratorẽ. ꝯ quẽ ẽ lata ſñia, ⁊ etiã de iſtãtia ſñe. Et an ita pſumatur ꝓ ſentẽtia, ꝙ appellãti incũbit onus ꝓbãdi, vide in l. hiꝗ ad ciuilia. C. de appe. Et quantũ opereſ hec preſumptio ꝓſñia, vide ſing. Bar. in l. cõſtitutiones. de appel. ⁊ pſumiſ iudicẽ ſuũ officiũ recte exercuiſſe. c. in preſentia. de renũtia. c. cũ inter. de re iud. c. bone memorie. de elec. ⁊ no. gl. in c. quoniã ꝯ. de proba. Et adde etiam, ꝙ preſumitur pro notario, no. in l. quoties. in princ. ff. de here. inſti. Itẽ adde ꝙ preſumitur pro declaratorio, dicit Spec. in tit de emp. ⁊ vend. §. nunc videndum. verſi. hoc quoqꝫ.

c P O M A. ℂ Rich. Mal. Qđ ſñia pſumiſ iuſte lata, circa iſtud no. vide Lãfr. de Oria. in repe. c. quoniã. de ꝓbat. Ale. ꝯſ. cxxxix. in ij. vo. Fely. in c. quoniã ꝯtra de ꝓba. Barb. cõſ. xxiij. i. vo. ⁊ ꝯſ. xlvij. in i. vo. Ro. cõſi. cccxxiiij. ad fi. ⁊ Ana. conſi. l. ⁊ Alex. conſi. cxix. vol. ij. vbi ponit quid in ſentẽtia arbitratoris. ⁊ cõſi. cxxij. eo. vo. ij. vbi ponit de ſententia maxime qñ eſſet lapſum tẽpus x. anno. ⁊ conſi. cxxiiij. eo. vol. vbi ponit quid in ſententia arbitratoris a qua fuit reclamatum. ⁊ Bal. conſi. ccxliiij. in ij. parte.

LEX LXV.

1 ☞ Rei duo nõ dicũtur lʒ plures teneãtur inſolidũ ex natura rei in obligationẽ deducte, nec habẽt beneficiũ duorum reorũ.

1 REm hereditariam. Ex hac lege no. † ꝙ lʒ plures teneantur inſolidũ ex natura rei in obligationẽ deducte, quia eſt indiuidua de ipſius natura vel quo ad ſolutionem, ꝙ tamen non dicuntur duo rei, nec inter eos eſt locus beneficiis duorum reorum, facit j. de verb. obli. l. ij. §. ſi tamen hominem, dixi in materia de duo. re. cum tractaui qualiter conſtituantur duo rei.

LEX LXVI.

1 ☞ Hypothecaria auocat nudam poſſeſſionem.
Concluſio libelli in hypothecaria.
2 Emptor quo ad denuntiationem venditoris non tenetur intentare

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

rare actionem, que ſibi ſuo nomine non competit.

1 **Si cum venditor.** Not.† ꝙ hypothecaria auocat nudā poſſeſſionem. Et ex hoc ita debet cōcludi in libello in hypothecaria, Quare peto poſſeſſorem condēnari ad tradendum rem poſſidendā in cauſam dicti pignoris, donec ſoluatur mihi. qđ plene examinaui in l. rem alienā. ſ. de pig. act.
a ℭ Secundo ª no.† quod emptor ad denūtiationē vēditoris nō
2 cogitur intentare actionem que ſibi ſuo nomine non competit.

ADDITIO.

a ALEX. ℭ Scđo no. Et piſtū tex. & Cy. & Bal. in l. ſi. C. de reb. alie. ñ alie. ꝙ ſi qs phiberet acqrererē, pōt tñ i pign⁹ accipere.

LEX LXIX.

a **Qui libertatis.** ª No. ꝙ qñ qs exprimit certam cauſam, ex qua nō vult teneri de euictione, ꝙ ex ea non teneatur etiam ad pretiū reſtitutionem.

ADDITIO.

a ALEX. ℭ Qui libertatis. Uide Bald. in l. j. in ñ. q. C. de peri. & commo. rei vendi.

a **§. Seruus.** ª Allegāt quidā iſtum §. vbi duo pp̄ter vnum, ibi vnū tantū, qđ colligit iſto mō. Ille qui debet reddere rationes, ideo eas reddit vt ſoluat reliqua, & ſic ſunt duo pp̄ter vnum. ſ. pp̄ter ſolutionem reliquorū. ſi ergo vnum tantum iſtorum exprimitur, ſufficit.

ADDITIO.

a ALEX. ℭ Seruus. Adde Cy. & docto. in l. cū ſeruus. per iſtum text. de condi. & demon.

LEX XXIIII.

1 ☞ Factum iudicis cenſetur factum partis.
2 Uendere & fingi vendere, diuerſa.

Si plus vel minus. §. mora
1 No.† ꝙ factum iudicis cenſetur factū partis. ℭ Se-
2 cūdo no.† ꝙ aliud eſt, qñ qs vēdit, aliud quādo fingitur vendi. Nam iſto ſecundo caſu nō tenetur ad totale intereſſe,

---

De excep. rei vendi. & traditæ. Rubrica III.

LEX I.

1 ☞ Procurator an poſſit vendere & habere fidem de pretio.

Marcellus ſcribit.

§. Siquis. Iſte §. facit ad queſtionē, ꝙ† procurator poſſit vendere, & hēre fidē de p̄tio. Ad qđ facit. ſ. de inſtit. l. gcū qs §. nō tñ. vbi. itē ſi inſtitor. & l. a diuo Pio. §. j. ſ. de re iu. & l. ſi pcurator. de iure fiſ. & habes no. in l. inciuili. C. de rei vendi,

Liber vigeſimus ſecundus.

a De vſuris. Rubrica I.

ADDITIO.

POMA. ℭ De vſuris. Uide Alex. conſi. j.

LEX I.

1 ☞ Cōtract⁹ locus inſpicit circa ea que veniūt ex conſuetudine.
2 Solutionis locus inſpicitur circa ea, que veniunt propter moram adhibitam circa ea que veniunt in contractu.

Cum in iudicio. Op. & videtur, qđ debeat inſpici in iſtis acceſſionibus cōſuetudo loci vbi petatur eu vbi ſolui debeat. l. vnū. ſ. ſi cer. petatur. & ſ. de triti. l. in hac. Sol. Intellige hic dum dicitur, vbi cōtractū eſt, hoc eſt, vbi actū videtur, vt ſoluatur. l. contraxiſſe. j. de act. & obli. Contra hoc videt. ſ. tit. ñ. l. ſi fundus, vbi inſpicitur locus contractus, hoc eſt, vbi verba cōtractus profe
1 runtur, non vbi ſolutio debet fieri. Sol. quedā ſunt† que veniūt ex conſuetudine eo ipſo, ꝙ cōtractus eſt celebratus, & tunc, inſpicimus locum celebrati contractus, vt lege contraria. Quedam
2 †veniunt propter moram adhibitam circa ea, que veniunt in cōtractu, & tunc inſpicimus locum vbi fieri debet ſolutio, quia ibi contrahitur mora. Et de predictis plene dixi in l. cunctos populos. C. de ſum. trinit. & ſi. cath. Quod facit ad queſtionē, quā habui de facto, quidam promiſit pecuniam alicui, dandam Peruſij, & alibi fuit contractum. Modo Peruſij eſt ſtatutum, ꝙ pena adiecta quantitati non exigatur. Dicebat, ꝙ non obſtabat ſtatutum, quin debeat peti quātitas predicta: quia inſpicimus locum contractus. Ego dicebam contra, quia inſpicimus locū contractus in his, que veniunt ex natura contractus, vt l. ſi fundus. ſ. titu. ñ, ſed in his, que veniunt ex mora, inſpicimus locū, vbi mora committitur, vt hic.

a **§. Socius.** ª Oppo. ꝙ futuri tēporis tractus ſpectat ad iudicem, vt l. j. C. de ſent. que ſine cer. quanti. Gloſ hic dat duas ſol. Breuiter tex. ſoluit hoc. Nā hic erat in poteſtate actoris facere, ne in futurum debeatur exigendo ſortem, in lege contraria ſecus, merito ibi tractus futuri tēporis ſpectat ad iudicem. Sic etiam ſoluitur contrarium. l. harum. & l. egi. ſ. ſi ſer. vend. Sic intelligitur C. de fideicōmiſ. l. j. & C. de preſcript. xxx. anno. l. male agitur. In quibus ſi aliquid debetur annuum, poſſum petere. vt cōdemneris pro preſenti tempore, & tunc etiam pro futuro. Dixi plene in l. j. de ſenten. que ſine cer. quanti.

ADDITIO.

a ALEX. ℭ Socius. Adde Bar. in l. vbi autē nō apparet. §. pe. j. de verb. obli. Idē dicas in decreto iudicis, ad quē non ſpectat tractus futuri temporis, imo nō valet: eſt tex. no. in l. item eorū. §. ſed ſi ita. ſ. quod cuiuſque vni. no. ℭ Uide Pan. conſ. xviij. in cip. in cauſa. Fel. in c. ceterum. de reſcript.

1 ☞ Pene habetur ratio in quam incidit ille, qui pretium rei vendite recipere debebat, & non recepit ab emptore.

1 **§. Papinianus.** Querit gl. quid† ſi debitor, cui debebatur pecunia pro pretio rei vendite, promiſerat alteri penam, ſi pecuniam non daret, in quam penam incidat, quia ſoluere non potuit eo, quia ſibi ſolutum non fuit, an iſtius pene habebitur ratio? Certe iſta queſtio non bene adaptatur ad text. quia text. loquitur in actionibus ſtricti iuris, queſtio vero iſta formatur in actionib⁹ bone fidei, tamen gl. reſpondet, & dicit, ꝙ iſtius pene habebitur ratio. vt l. iuſiurandum a debitore. ſ. de iureiur. Cū enim in ius nō veniat ratio intereſſe intrinſeci, habetur ratio intereſſe extrinſeci.

LEX III.

1 ☞ Reus non tenetur de fructibus percipiendis, ſi mora non precedit intra tempus quod datur iudicatis.
2 Actio perſonalis, que competit legatario, habet inſtar bone fidei.
Stricti iuris in actionibus quis tenetur, de fructibus percipiēdis poſt litem conteſtatam.
3 Titulus excuſat conuentum rei vendicatione a percipiēdis, ſecus in cōuento propria obligatione.
4 Actione perſonali vbi petitur certa ſpecies, re⁹ habet quadrimeſtre tempus ad ſoluendum.
5 Reus an excuſetur a mora ratione patris, que indebite petitur.

a
1 **In fideicommiſſi.** ª Si mora† non precedit, reus non tenetur de fructibus percipiendis intra tempus quod datur iudicatis: ſecus, ſi mora iudicis preceſſiſſet. h. d. Primo ponit reſcriptum Imperatoris. ſecundo illud interpretatur. Tertio illud extendit. Secunda ibi, quod decretum. Tertia ibi, in his quoq;. ℭ Nota ex hac lege, quod dixi in ſummario. ℭ Secūdo no. ꝙ non poteſt facile euenire, vt perueniatur ad iudiciū mora nō precedēte. ℭ Tertio no. quādoque
b iſtud euenire. ℭ Uenio ad glo. b. antequā formem cōtraria, reuoco in dubiū intellectum noſtre legis, de quibus hic loquitur. Gl. magna dicit ꝙ primo loquitur de percipiendis, nō de perceptis indiſtincte, tamē quia non debet remanere in lucro, ideo reſpondetur in tex. Alij dicunt, ꝙ hic loquitur in fructibus perceptis. Et iſtorū opi. tāgitur in prin. magne gl. Et pro eis facit quia heres habet titulū, & ſic titulus excūſat a percipiēdis, qđ non eſt verum, quia dominium recta via tranſit in legatarium. Preterea poſito ꝙ dominium nō trāſit, ſaltem debetur fundus
2 legatario† actione perſonali, q̄ habet inſtar bone fidei, & ſic tenetur de percipiēdis ex tēpore more: imo etiā ſi eſſet ſtricti iuris tenetur de percipiendis poſt litis conteſta. l. cum fundus. ſ. ſi
3 cer. pet. & ſ. proxi. l. Et illud† quod dicitur, ꝙ titulus excuſat a percipiēdis, eſt verū in eo, qui conuenitur rei vendicatione: ſecus in eo qui cōuenitur propria obligatione, vt hic. ℭ Hoc premiſſo oppo. & iſta oppoſitio tangitur in prima gloſ. & videtur, ꝙ intra tempus quadrimeſtre non teneatur de fructibus. l. fina. C. de vſu. rei iudi. Solu. ibi loquitur in vſuris, hic vero in fructibus. ℭ Secundo oppo. Inſtitu. de offic. iud. §. j. Solu. ibi loquitur, quando agitur actione in rem, in qua quadrimeſtre tempus non eſt conſtitutum, hic vero agebatur actione perſona-